

PYHÄRANNAN KUNNAN KOULUKULJETUSTEN PERIAATTEET

Tekniset korjaukset 2022

1 KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

1.1 Koulumatkan pituus, odotusajat ja kuljetusavustus

Pyhärannan kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen, jos oppilaan koulumatka on lyhintä käyttökelpoista reittiä esikoululaisilla sekä 1.-2.-luokkalaisilla yli 3 km ja 3.-6.-luokkalaisilla yli 5 km. Koulumatka mitataan kotiportilta koulun portille lyhintä mahdollista jalankulkuista reittiä pitkin. Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle. Oppilas voidaankin velvoittaa kulkemaan omin neuvoin osan koulumatkasta. Oppilaan itse kuljettava matka koulukuljetusreitin varteen, linja-autopysäkille tai taksireitin varteen, on 2 kilometriä.

Kuljetusten yhdistelyjen vuoksi oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta aamuin ja/tai iltapäivisin. Oppilas voi odottaa koulun alkua tai koulukuljetusta valvotuissa olosuhteissa esim. koulutehtäviä tehden. Valvonnan järjestämisestä vastaa koulunjohtaja.

Perusopetuslain (628/1998) 32 §:n 2 momentin mukaan alakoulun oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää enintään 2½ tuntia päivässä. Lukuvuoden alussa 13 vuotta täyttänyt tai perusopetuslain 17 § 2 momentin tarkoittamassa erityisopetuksessa olevan oppilaan koulumatka odotusaikoinen voi kestää kuitenkin enintään 3 tuntia päivässä.

Taksikuljetuksia ei järjestetä ovelta-ovelle -kuljetuksina, vaan oppilaat kerääntyvät ns. taksipysäkeille samalla tavoin kuin linja-autoa käyttävät oppilaat kerääntyvät linja-autopysäkeille.

Oppilaan huoltajalle voidaan maksaa kuljetusavustusta, jos oppilas täyttää koulukuljetusehdot ja huoltaja kuljettaa oppilasta. Kuljetusavustusten maksuperusteena käytetään joukkoliikenteen sarjalipun mukaista korvausta, kuitenkin enintään seutulipun hintaa. Avustus maksetaan syyslukukauden ja kevätlukukauden lopulla anomuksesta. Anomus tulee tehdä kuukauden kuluessa lukukauden loppumisesta. Avustusta ei makseta, jos reitillä kulkee kunnan järjestämä kuljetus, eivätkä esim. terveydelliset syyt vaadi erilliskuljetusta. Kuljetusavustus myönnetään kerrallaan korkeintaan lukuvuodeksi.

Erityistapauksissa voidaan oppilaan kuljetus hoitaa sekä taksikuljetuksen että huoltajien toimesta. Tällöin kunta korvaa taksikuljetuksen ja saattoavustuksen toteutuneiden kuljetuspäivien mukaan.

1.2 Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta määritellään vaaralliseksi, kunta on velvollinen järjestämään koulukuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaamaan huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta. Koulumatkan turvallisuuden arviointiperusteina käytetään tiehallinnon koulumatkan turvallisuuden arviointiohjeiden pohjalta kunnan määrittämiä ohjeita. Arvioinnissa tarkastellaan monipuolisesti koulumatkan liikenteellisiä olosuhteita, mutta suurimman painoarvon arvioinnissa saavat teiden liikennemäärät, nopeusrajoitukset sekä käytettävissä olevat alikulut. Esimerkiksi valaistuksen puuttuminen ei yksinään tee tiestä vaarallista.

Hakemus liitteineen toimitetaan toukokuun loppuun mennessä koulunjohtajalle. Koulumatkan vaarallisuuteen perustuva hakemus käsitellään sivistyslautakunnassa.

Suurpetojen aiheuttama vaara

Oppilaan kuljettamiseen tai saattamiseen voidaan myöntää avustusta suurpetohavaintojen perusteella. Päätös koskee 1.-6.-luokkien oppilaita sekä niitä esioppilaita, jotka aamuisin menevät suoraan koulun esiopetukseen.

Kuljetusavustusta anotaan tapauskohtaisesti ja kuljetusavustus myönnetään aina määrääjäksi, korkeintaan yhdeksi lukuvuodeksi kerrallaan. Pääsääntöisesti kuljetusavustusta myönnetään pimeään ajanjakson ajaksi aamupäiville marraskuun alusta koulujen hiihtolomaan asti.

Seudun riistanhoitoyhdistykseltä pyydetään lausunto alueella tehdyistä suurpetohavainnoista. Lisäksi lautakunta hyödyntää petonetti.net -sivustolle kirjattuja havaintoja. Edellytyksenä kuljetusavustuksen myöntämiselle on, että asiantuntijataho on todennut suurpetojen aiheuttavan vaaraa ko. koulumatkalla ja suurpetohavainnot ovat tuoreita. Lautakunta voi päätöksenteossaan käyttää hyväkseen myös muiden asiantuntijatahojen lausuntoja.

Ensisijaisesti kuljetus järjestetään myöntämällä huoltajille kuljetusavustusta oppilaan saattamisesta kotoa taksin tai linja-auton reitille tai toissijaisesti koulukuljetusmahdollisuuden puuttuessa oppilaan kuljettamisesta kotoa kouluun. Kuljetukset maksetaan toteutuneiden matkojen mukaisesti.

1.3 Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Koulumatka saattaa olla liian vaikea esimerkiksi oppilaan henkilökohtaiseen kehitystasoon nähden tai liian raskas, jos oppilaalla on esimerkiksi terveydellisiä esteitä kulkea koulumatka omin neuvoin. Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijan lausuntoa. Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija tapauksesta riippuen ja lausunnosta on ilmentävä kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Lausunnosta on myös ilmentävä selkeästi, mille ajanjaksolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä. Lääkärilausunnon hankkii huoltaja ja koulumatkaa koskevan selvityksen tekee pyynnöstä viranomais- tai joku muu taho. Asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväisluonteisia.

Hakemus liitteineen toimitetaan toukokuun loppuun mennessä koulunjohtajalle.

Jokainen koulumatkan vaikeuteen tai rasittavuuteen perustuvan päätöksen tekee koulunjohtaja.

1.4 Koulunkäynti muussa kuin lähikoulussa

Mikäli oppilas käy huoltajan pyynnöstä muuta kuin lähikoulua, oppilaaksi ottamisen edellytys on, että huoltaja vastaa koulukuljetuksesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Jos oppilas muuttaa kesken lukuvuoden kunnan sisällä ja haluaa käydä lukuvuoden loppuun vanhassa koulussaan, kuljetusta ei pääsääntöisesti järjestetä eikä korvata.

Ulkopaikkakuntalaiset koululaiset eivät ole oikeutettuja kunnan maksamaan koulukuljetukseen. Pyhärannan kunta ei myöskään korvaa vieraassa kunnassa omaehtoisesti koulua käyvien koulukuljetuksia.

1.5 Yhteishuoltajuus

Yhteishuoltajuustapauksessa kunta järjestää kuljetuksen kuljetusoppilaalle ainoastaan toisen huoltajan luota, huoltajan, joka asuu ko. koulun koulunkäyntialueella ja jonka luona oppilas on kirjoilla.

1.6 Ohiajavan taksin käyttö koulukuljetuksissa

Jos kunnan ostamassa koululaiskuljetuksessa on tilaa, voidaan halukkaille myöntää oikeus ns. ohiajavan koulukuljetuksen käyttöön, vaikka heillä ei muutoin olisi oikeutta koulukuljetukseen. Anomukset ohiajamaan kuljetukseen tulee tehdä lukuvuosittain elokuun 10. päivään mennessä liitteenä olevalla hakemuksella.

Koulunjohtaja tekee päätöksen ohiajavan taksin käytöstä. Kuljetuspaikat myönnetään huomioiden oppilaan ikä, terveys ja tien vaarallisuus sekä mahdolliset muut lisäselvitykset. Päätös maksullisen kuljetuksen myöntämisestä tehdään aina tapauskohtaisesti joko lukuvuodeksi tai hakemuksessa mainituksi lyhyemmäksi ajaksi. Oikeuden maksulliseen kuljetukseen voi menettää, mikäli taksipaikkaa tarvitaan maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetulle oppilaalle.

1.7 Tapaturman tai sairauden perusteella järjestettävät määräaikaiset kuljetukset

Määräaikaisen koulukuljetuksen järjestämiseen tapaturman tai sairauden perusteella vaaditaan lääkärintodistus, jossa on maininta kuljetuksen tarpeellisuudesta. Perumatta jätetty tai aiheeton kuljetus peritään huoltajalta. Koulussa, muussa opetuksen järjestämispaikassa, koulumatkalla tai vapaa-ajalla sattuneen tapaturman aiheuttamasta kuljetustarpeesta vastaa kunta. Kuljetusten yhdistelyjen vuoksi oppilas voi joutua odottamaan kuljetusta noin tunnin aamuin ja/tai iltapäivisin.

Oppilaan sairastuessa kesken koulupäivän kuljetuksesta vastaa oppilaan huoltaja. Tällöin koululta otetaan yhteyttä huoltajaan oppilaan noutamiseksi kotiin.

1.8 Esikoululaisten koulumatka

Esikoululaiset, joiden koulumatka on yli 3 kilometriä, ovat oikeutettuja kunnan kustantamaan koulukuljetukseen. Esiopetusoppilaiden kuljetusetuus koskee kuljetusta

kotoa tai hoitopaikasta suoraan esiopetukseen ja esiopetuksesta suoraan kotiin tai hoitopaikkaan. Etuus ei siten koske kodin ja hoitopaikan välistä matkaa.

Pyhärannassa esikoululaisille on järjestetty aamu- ja iltapäivätoimintaa koulujen läheisyydessä. Mikäli esikoululainen tarvitsee hoitoa toimintapaikkojen aukioloaikojen ulkopuolella, tulee hänen hakeutua päivähoitoon. Vuorohoidon keskittämisen vuoksi päivähoitopaikka voi näissä tapauksissa olla yli 3 kilometrin päässä koulusta. Esikoululainen, joka tarvitsee päivähoitoa, voi saada saattoavustusta koulumatkalle, mikäli hän ei pääse kulkemaan koulumatkaansa kunnan järjestämällä muilla koulumatkakuljetuksilla. Kunta ei järjestä erillistä kuljetusta koulusta päivähoitoon ja päivähoidosta kouluun, vaan näissä tapauksissa huoltajille maksetaan aina saattoavustusta.

Huoltaja vastaa lapsen saattamisesta kouluautolle ja vastaanottamisesta kouluautolta.

Koulut voivat antaa koulukohtaisia ohjeistuksia esikoululaisten koulumatkoista, kuten esikoululaisten saattamisesta koululle ja hakemisesta koululta.

1.9 Tukiovetus ja koulukuljetus

Jos kuljetuksessa oleva oppilas osallistuu tukiovetukseen, pyritään opetus järjestämään ensisijaisesti oppilaan mahdollisten odotustuntien aikana tai toissijaisesti siten, että oppilas pääsee päivän seuraavassa koulukuljetuksessa kotiinsa. Pääperiaatteena pidetään sitä, ettei tukiovetuksesta synny ylimääräisiä kuljetuskustannuksia. Jos tukiovetus ei näiden periaatteiden mukaan onnistu oman opettavan opettajan toimesta, voidaan tukiovetus järjestää toisen opettajan avustuksella. Myös kuljetuksen järjestäminen huoltajan toimesta voidaan selvittää.

2 PELISÄÄNNÖT KOULUKULJETUKSISSA

Koulukuljetusten mahdollisimman joustava ja turvallinen sujuminen edellyttää oppilailta, huoltajilta ja kuljettajalta seuraavien periaatteiden tiedostamista ja noudattamista.

Koulujen tulee toimittaa kuljettajille luettelo kuljetettavista oppilaista. Luettelon tulee olla autossa kuljetusten aikana ja koulu päivittää sen tarpeen vaatiessa. Kunta maksaa vain luetteloon merkittyjen koululaisten kuljetuksesta. Koti hoitaa kaverikuljetukset.

2.1 Huoltajan velvollisuudet

- Lapsen sairastuessa tai ollessa muuten pois koulusta ilmoita siitä taksille, ettei auto aja turhia reittejä.
- Huolehdi siitä, että lapsesi on ajoissa taksin tai linja-auton odotuspaikalla. Taksin ei tarvitse odottaa myöhästynyttä oppilasta.
- Keskustele lapsesi kanssa pysäkillä ja autossa käyttäytymisestä.
- Koulukuljetukseen voi ottaa mukaan vain sellaisia urheiluvälineitä tai ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisessa koulutyössä tai joiden mukaan ottamisesta on erikseen sovittu koulun kanssa.
- Huoltajat, oppilas ja liikennöitsijä sopivat keskenään oppilaan autolle aiheuttamista vahingoista. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.

-

2.2 Kuljetusoppilaan velvollisuudet

- Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana.
- Oppilaan on oltava pysäkillä riittävän aikaisin.
- Taksia tai linja-autoa on odotettava pysäkillä tai sovitussa noutopaikassa, mutta ei ajotiellä.
- Autossa on pidettävä ajon aikana turvavyöt kiinni.
- Kuljetuksen aikana ei saa liikkua paikasta toiseen.
- Koulukuljetuksen aikana ovat voimassa koulun järjestyks- ja käyttäytymissäännöt.
- Autossa ei saa syödä, juoda tai tehdä läksyjä.
- Auton istumapaikkoja ei ole varattu repuille.
- Kuljettaja saa puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla.
- Jäätyäsi kuljetuksesta pysäkillä odota, että auto lähtee pysäkiltä. Varmista, että näet joka suuntaan, ennen kuin lähdet ylittämään ajotietä.
- Hämärän ja pimeän aikana käytä aina heijastinta tai heijastinliiviä.

2.3 Kuljettajan velvollisuudet

- Kuljettavan on ajettava oppilaiden odotusalueelle rauhallisesti. Oppilaat on otettava kyytiin ja jätettävä kyydistä sovitussa paikassa.
- Pysäkkiä ei saa ohittaa tai siltä ei saa lähteä ennen sovittua aikaa elleivät kaikki pysäkiltä kyytiin tulevat oppilaat ole jo kyydissä.
- Kuljettajan on tarkistettava, että oppilaat ovat turvavöissä ennen liikkeelle lähtöä.
- Kuljettajan on muistettava liikennesäännöt ja esimerkillinen käyttäytyminen, sillä hän on oppilaiden oheiskasvattaja.
- Jos kuljetuksissa esiintyy ongelmia, on kuljettajan otettava yhteys koululle ja tarpeen vaatiessa myös oppilaan vanhempiin.
- Apuvälineille ja matkustajien tavaroille on oltava sijoitusmahdollisuus ja matkustajien koulutarvikkeet mm. urheiluvälineet on pystyttävä kuljettamaan ilman lisäkustannuksia

3 POIKKEUSTILANTEET

3.1 Onnettomuudet

Pyhärannan kunta vastaa oppilaille koulussa tai koulumatkalla tapahtuvista tapaturmista. Vastuu koskee varsinaista kouluaikaa ja -matkaa. Kunta korvaa tapahtuman johdosta aiheutuneet hoitokulut. Liikennevahingoissa, joissa toisena osapuolena on moottoriajoneuvo, hoitokulut ohjataan ensisijaisesti lakisääteisen liikennevakuutuksen korvattaviksi. Esinevahinkoja ei pääsääntöisesti korvata.

Mikäli sattuu vakava, henkilövahinkoja aiheuttava liikenneonnettomuus, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Jos sattunut onnettomuus on vakavuusasteeltaan lievempi, on koulu velvollinen tiedottamaan asiasta oppilaiden huoltajille.

3.2 Taksi tai linja-auto ei saavu pysäkillä

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muista erityisistä syistä voi joskus käydä niin, että taksi

tai linja-auto ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Liikennöitsijä on tällöin velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen. Oppilaan ei kuitenkaan tarvitse odottaa kuljetusta pysäkillä loputtomiin (maksimi odotusaika 20 min), vaan hän voi mennä takaisin kotiinsa odottamaan korvaavaa kuljetusta.

3.3 Vahinko- tai ilkivaltatapaus

Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaiden autoille aiheuttamia vahinkoja.

3.4 Kuljetuksen laatu

Mahdollinen kuljetusten laatua koskeva palaute osoitetaan koulunjohtajalle tai suoraan liikennöitsijälle. Kaikki koulunjohtajalle tulevat valitukset kirjataan ylös ja selvitetään välittömästi liikennöitsijän kanssa. Mikäli kuljetuksessa tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomista, on asianosaisten otettava suoraan yhteys poliisiin.

4 KOULUMATKOJA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ

Perusopetuslaki (628/1998) 32 §:

Jos perusopetusta, esiopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pidempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas lukuvuoden alkaessa on täyttänyt 13 vuotta tai jos oppilas saa POL 17 §:n 2 momentissa tarkoitettua erityisopetusta, saa koulumatka kestää enintään 3 tuntia. Jos oppilas otetaan muuhun kuin POL 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispäikkään, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

Perusopetuslaki § 48 b 3 mom.:

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestettäessä tulee ottaa huomioon, että niillä toimintaan osallistuvilla lapsilla, joilla on 32 §:n mukainen oikeus koulumatkaetuun, on mahdollisuus käyttää tätä etuutta.

KOULUKULJETUSANOMUS

Hakemus täytetään lukuvuosittain silloin, kun halutaan oppilaalle kuljetus ohiajavasta taksista ja maksuttoman koulukuljetuksen kuljetuseriaatteet eivät täyty.

Henkilötiedot	Oppilaan nimi	Henkilötunnus
	Lähiosoite	Postinumero ja toimipaikka
	Koulu	Luokka (syksyllä)
	Huoltajan nimi	Huoltajan puhelinnumero
Hakemus	Hakemus lukuvuodelle _____ - _____ Koulumatkan pituus _____ km (ks.*) Perusteet, joilla haetaan kuljetusta ohiajavasta taksista: ☐ Tien vaarallisuus ☐ Terveydelliset (lääkärintodistus liitteenä) ☐ Muu syy (perustelut lisäselvitys -kohtaan) Lisäselvitys	
Allekirjoitus	Päivämäärä	
	Huoltajien allekirjoitukset	

* Koulumatkan mittaaminen

Koulumatka on matka kotoa hoidetun piha-alueen rajalta koulun portille lyhyintä tietä turvallisuusnäkökohdat (esim. alikulku) huomioiden. Kiistanalaisissa tapauksissa mittauksissa käytetään kunnan teknisen osaston suorittamaa tarkastusmittausta.

SAATTOAVUSTUS/KORVAUSANOMUS

Hakemus täytetään, kun huoltaja kuljettaa oppilasta kouluun ja hakee korvausta matkakuluihin.

Henkilötiedot	Oppilaan nimi	Henkilötunnus
	Lähiosoite	Postinumero ja toimipaikka
	Koulu	Luokka (syksyllä)
	Huoltajan nimi	Huoltajan puhelinnumero
	Pankkiyhteystiedot	
Hakemus	Hakemus lukuvuodelle _____ - _____ Koulumatkan pituus _____ km (ks.*) Perusteet, joilla haetaan saattoavustusta/kuljetusavustusta: ☐ Tien vaarallisuus ☐ Terveydelliset (lääkärintodistus liitteenä) ☐ Muu syy (perustelut lisäselvitys -kohtaan) Lisäselvitys	
Allekirjoitus	Päivämäärä	
	Huoltajien allekirjoitukset	